

(λ)

(N° 91.)

BELGISCHE SENAAT

VERGADERING VAN 28 FEBRUARI 1925

Verslag uit naam van de Commissie voor Nijverheid, Arbeid en Sociale Voorzorg, belast met het onderzoek van het Wetsontwerp op de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegen dood der bedienden.

(Zie de n^{rs} 435 (zittingsjaar 1923-1924), 111, 112, 144, 148, 152, 154, 160, 170, 171, 195, 203 en de Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, vergaderingen van 11, 12, 18, 19, 25 en 27 Februari 1925.)

Aanwezig : De heeren EYLENBOSCH, waarnemend voorzitter; CARPENTIER (Victor), HENRICOT, RUTTEN en Ridder DE GHELLINCK D'ELSEGHEM, verslaggever.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Het wetsontwerp tot verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegen dood der bedienden is een vervolg op het algemeen wetsontwerp tot ouderdomsverzekering. Van het oogenblik dat men het eens was om te erkennen dat de nieuwe wetgeving op de ouderdomspensioenen geen hinder was voor de regeling van de ouderdomsverzekering volgens het beroep, is het logisch, door middel van eene bijzondere wet, de ouderdomsverzekering te regelen voor elke beroepsgroeping, die talrijk genoeg is om haar beter aan te passen aan de bijzondere voorwaarden van het beroep.

Aldus werd reeds eene bijzondere wet goedgekeurd voor de mijnwerkers en trachten andere beroepen zich meer voornamelijk tegen ouderdom te verzekeren. Het werd dus hoogst wenschelijk dat de bedienden eene bijzondere desbetreffende wetgeving konden genieten, gelet op de omstandigheden waarin zij hun beroep uitoefenen. Dat heeft de Regeering begrepen en, na de gezaghebbende lasthebbers der bedrijfshoofden en de afgevaardigden der bediendenverenigingen te hebben geraadpleegd, heeft zij het wetsontwerp ingediend waarover dit verslag handelt.

Dit ontwerp steunt op dezelfde beginselen als de algemeene wet, en het wijkt daarvan slechts af op enkele bijzondere punten die wij in den loop van dit verslag zullen onderstrepen.

Het ontwerp huldigt de verplichting voor den bediende, te zijnen voordeele zich een ouderdomspensioen te vestigen in verhouding tot de wedde

die hij geniet wanneer hij zijn beroep uitoefent, en daarbij een weduwenrente voor zijne weduwe ; bovendien waarborgt het de uitbetaling aan de wezen van een tijdelijke tegemoetkoming.

Hier vinden wij ook de driefvoudige deelneming terug van den verzekerde, den werkgever en den Staat.

Evenals in de algemeene pensioenwet worden hier ook overgangsmaatregelen voorzien : aanvullende tegemoetkomingen worden verleend aan den verzekerde die, wegens zijn gevorderden leeftijd, zich geen behoorlijk pensioen kon vestigen. Deze tegemoetkomingen zullen het bedrag van de ouderdomsrente van den bediende alsook van die zijner weduwe verhoogen.

Het ontwerp wijkt echter af van de algemeene wet waar het aan de bedienden de keuze laat van de organismen die de stortingen innen en den dienst der pensioenen verzekeren ; particuliere maatschappijen mogen voortgaan, mits zekere voorwaarden, dezen dienst te verrichten, en de Algemeene Lijfrentekas zal daarvan het monopolie niet hebben.

Volledigheidshalve moet men daarbij voegen dat de bedienden al de voordeelen genieten der onlangs goedgekeurde wet ; het thans besproken ontwerp voegt daarbij voordeelen die niet te versmaden zijn.

Tijdens de behandeling in de Kamer, werden amendementen ingediend zoowel door de Regeering als door volksvertegenwoordigers ; sommige van die amendementen werden aangenomen. Wij zullen hen behandelen naarmate wij de noodige toelichting geven over de economie van het ontwerp.

Om de zaak te vergemakkelijken zullen wij de volgorde van het ontwerp trouw blijven.

EERSTE HOOFDSTUK.

VERZEKERDEN.

Over het algemeen zijn aan de wet onderworpen al de bedienden zonder onderscheid van kunne. Zijn daaraan onderworpen niet alleen de bedienden van Belgische nationaliteit werkzaam bij een Belgische firma, doch ook de bedienden van Belgische nationaliteit in het buitenland werkzaam bij de filiaal eener Belgische firma, evenals de bedienden van Belgische nationaliteit werkzaam bij de filiaal eener vreemde firma in België gevestigd. Al de Belgische bedienden zullen dus de voordeelen genieten van de wet die wij voorbereiden.

Voor de bedienden van vreemde nationaliteit geldt het beginsel der gelijkwaardige behandeling. Bijzondere overeenkomsten zullen moeten worden afgesloten met de landen van herkomst dezer bedienden opdat zij de weldaad der wet zouden kunnen genieten. Het lijkt wel dat op dit gebied de gedachten ruimer zijn geworden en dat eerlang overeenkomsten zullen worden gesloten met de bijzonderste naburige landen. Onder voorbehoud dezer aanmerking zullen aan de wet worden onderworpen de bedienden van beider kunne van vreemde nationaliteit, in België werkzaam voor rekening van een in België gevestigde Belgische onderneming, of voor rekening van een in België gevestigde filiaal eener vreemde onderneming. Al de gevallen schijnen dus voorzien en men mag het ontwerp niet verwijten dat het al te streng zou zijn.

In al deze gevallen moet de bediende bezoldigd worden door de firma die zijne diensten benuttigt.

Al de bedienden der particuliere ondernemingen zijn dus aan de wet onderworpen ; namelijk die der ondernemingen van nijverheid, handel en

financie, evenals die te werk gesteld bij een ministerieel ambtenaar of bij een particulier, welke het beroep van dezen laatste ook zij. De bedienden der notarissen, pleitbezorgers, deurwaarders, advocaten, ingenieurs, architecten, enz., genieten eveneens de weldaad der nieuwe wet : de bepalingen van artikel 1 zijn algemeen.

Zij slaan bovendien op de bedienden werkzaam bij een openbare instelling. Hier wijkt de wet dus wat af van de algemeene wet.

Wij zullen later zien dat de bedienden van Staat, provinciën en gemeenten niet onder toepassing der wet vallen (art. 3), aangezien voor deze bedienden afzonderlijke kassen worden ingericht.

Een amendement van de Regeering heeft bij artikel 1 een vierde categorie bedienden gevoegd, de dagbladschrijvers.

Dezen werden bij het indienen van het ontwerp niet bij de bedienden gerekend omdat de groote dagbladschrijversbonden geen vrede hadden met deze gelijkstelling, maar in den loop van de behandeling hebben zij zich ten gunste van deze gelijkstelling uitgesproken en met nadruk het indienen van een amendement in dien zin gevraagd. Om op dien wensch in te gaan heeft de Kamer de door de Regeering voorgestelde gelijkstelling goedgekeurd, doch onder het volgende voorbehoud :

De betiteling « dagbladschrijver » mag enkel slaan op hen die op regelmatige wijze en mits bezoldiging medewerken aan de dagelijksche pers en van deze medewerking hunne hoofdbetrekking maken. De niet vaste dagbladschrijvers of dilettanten kunnen dus de voordeelen dezer wet niet genieten ; het geldt enkel bezoldigde dagbladschrijvers, die, naar de gezaghebbende meening van den heer Wauwermans, onderworpen zijn aan eene beroepstucht ; die aan de vereischten voldoen om opgenomen te worden in de beroepsverenigingen der pers, en niet zij die, bij voorbeeld, een artikel over kunst of critiek leveren.

Een ander voorbehoud werd gemaakt en ik meen dat wij ons daarbij mogen aansluiten :

De dagbladschrijvers zullen enkel als overgangsmaatregel aan de wet worden onderworpen, dat wil zeggen tot op het oogenblik dat een sedert lang voor hen gevraagd afzonderlijk statuut hun toestand zal regelen.

Men heeft de omschrijving gevraagd van het woord « bediende », maar hier nog kwam men tegenover dezelfde moeilijkheden te staan als bij de behandeling van de wet op de arbeidsovereenkomst voor bedienden. Op dat oogenblik weigerde de Regeering dit woord te omschrijven. Elke omschrijving op dit gebied vertoont leemten, maar de wet op de arbeidsovereenkomst voor bedienden is nu al twee jaar van kracht en nog deed zich geen enkele moeilijkheid voor over de vraag te weten, wie al of niet onder toepassing der wet valt. De rechtspraak op dit gebied staat vast, wij mogen dus zeggen dat over het algemeen, diegenen bedienden zijn die met een werkgever eene arbeidsovereenkomst voor bedienden hebben afgesloten. Het woord bediende moet dus worden opgevat in den ruimsten zin en dienangaande zullen de opsommingen in de wet op de werkrechtsheden kostbare inlichtingen verstrekken. Elke onzekerheid in dit opzicht schijnt dus te mogen worden geweerd.

Kan men het aantal ramen dergenen die onder de toepassing der wet vallen ?

Volgens sommige statistieken zijn er in den handel en de nijverheid ongeveer 250,000 bedienden ; voegt men daarbij de bedienden bij de vrije beroepen en die bij de openbare instellingen, dan lijkt het wel dat de wet op 400,000 personen van toepassing zal zijn. Zulk hoog cijfer alleen billijkt reeds eene afzonderlijke wetgeving op de ouderdomsverzekering.

Aldus gewijzigd maakt artikel 1 de wet verbindend voor al de bedienden van beider kunne tot welk beroep zij ook mogen behooren. Wij moeten ook aanstippen dat zij onder de toepassing van de wet vallen welk ook het bedrag hunner bezoldiging zij.

Verder zullen wij zien dat de verplichte stortingen enkel verschuldigd zijn tot een zeker bedrag, maar deze beperking doet geen afbreuk aan het beginsel der algemeene verplichting bij artikel 1 bepaald. Deze verplichting is billijk in feiten, want de ondervinding leert al te vaak dat personen die een zekeren welstand genieten zoolang zij hun beroep uitoefenen, aan lager wal geraken wanneer de ouderdom daar is. Eene wet op de ouderdomsverzekering om werkelijk doelmatig te zijn, moet dus benepenheid en ellende beletten zich te komen nestelen aan den haard van hen, die vroeger een beter bestaan hebben gekend.

Wij hebben ook gezien dat de vreemde bedienden de voordeelen der wet kunnen genieten zoo de wederkeerigheid door hun land van herkomst wordt verleend ; daarbij is de nationaliteit van de firma, bij dewelke zij werkzaam zijn, van weinig belang. Eene beperking is er nochtans : artikel 2 bepaalt dat de vreemde firma eene filiaal in België moet bezitten ; zoo de werkgever in het buitenland is gevestigd en hij geene filiaal in België bezit, dan kan de Belgische wet hem niet verplichten de voorgeschreven stortingen voor zijnen bediende te doen : dit is een onoverkomelijke hinderpaal ; doch in dit geval mag de bediende de noodige persoonlijke stortingen doen en aldus de Staatspremiën bekomen. Zulke gevallen zullen schaarsch zijn.

Men deed opmerken dat een zeker aantal bedienden in België verblijven maar hun beroep in het buitenland uitoefenen en aldus van de weldaad der wet verstoken blijven. Bij de tweede lezing werd hun voldoening geschonken; deze bedienden zullen worden beschouwd als vrije verzekerden, met al de voorziene voordeelen.

Het staat vast dat een vreemde bediende, die in België werkzaam is voor rekening van een werkgever die in België geen filiaal heeft, niet aan de wet kan worden onderworpen.

Een lid der Kamer wilde nog verder gaan wat betreft de Belgen in Frankrijk te werk gesteld voor rekening van een Franschen werkgever. Inderdaad, de heer Piérard had een amendement in dien zin ingediend, daarbij voegende dat eene overeenkomst zou moeten worden gesloten tusschen de Belgische Regeering en de Regeering van het land alwaar zij zijn te werk gesteld.

De Minister van Nijverheid en Arbeid kon gemakkelijk bewijzen dat het amendement overbodig was, want zoo een overeenkomst tot stand komt, dan wordt zij toegepast en de belanghebbenden bekomen voldoening ook zonder dat het amendement werd aangenomen. Wordt er geen overeenkomst gesloten, dan mag de Belgische Staat de plaats niet innemen van den vreemden werkgever om zijne bijdrage te betalen, zoodat het amendement in dit geval zijn doel mist. Dit begreep de voorsteller en hij trok zijn voorstel in.

Artikel 3 zegt dat de bedienden van Staat, provinciën en gemeenten niet aan de wet zijn onderworpen. Wij hebben daarvan de reden opgegeven.

Bij de behandeling in de Kamer werd een amendement ingediend door de Regeering waarbij deze uitzondering werd uitgebreid tot de bedienden der godshuizen, weldadigheidsbureelen, openbare banken van leening, aangezien deze bedienden aangesloten zijn bij gemeentelijke kassen die hun betere voordeelen waarborgen dan het ontwerp doet ; hen onder toepassing van de wet te doen vallen, zou hun in een minderwaardigen toestand plaatsen ; die redenen deden deze bedienden zelve gelden en hun moet voldoening worden geschonken.

Hetzelfde geldt voor de bedienden der Algemeene Spaar- en Lijfrentekas. Dezen genieten thans merkkelijk betere voordeelen waarvan men hen met recht niet mag berooven. Deze machtige instelling, waarvan de rol overwegend zal zijn bij de toepassing der pensioenwetten, geeft al de wenschelijke waarborgen opdat de toestand harer bedienden, in opzicht van ouderdomspensioen, in niets worde verminderd. Zooals de geachte Minister van Nijverheid en Arbeid zegde, mag men op haar vertrouwen.

Een tamelijk lang en verward debat ontstond in de Kamer over de vraag te weten of al de gemeentebedienden van de voordeelen der wet moesten verstoken blijven. Sommige redenaars deden gelden dat een groot aantal dezer bedienden hoegenaamd geen pensioen trokken. Hun werd geantwoord dat deze zaak behoorde tot den rechtstoestand der bedienden en dat zij moest worden uitgemaakt, wanneer men dezen toestand regelen zal.

Bij de eerste lezing is men het ten slotte eens geworden over deze formule : onder toepassing van de wet vallen de tijdelijke bedienden der openbare besturen, waarvan de diensten geen recht geven op het pensioen voorzien voor de vaste bedienden. Wat deze laatsten betreft werd de zaak voorbehouden tot de tweede lezing.

Op de vergadering van 27 Februari werd een nieuw amendement voorgesteld naar luid waarvan de uitzondering zou worden uitgebreid tot de vaste bedienden van den Staat, de provinciën en de gemeenten, die voor het oogenblik geen gelijkwaardige voordeelen met die van de wet genieten.

Het schijnt wel dat de Kamer, met dezen tekst bij zitten en rechtstaan goed te keuren, zich geen rekenschap heeft gegeven van den weerslag dezer nieuwe wetsbepaling.

Gelet echter op de bepalingen van het statuut dat deze zaak *voor de Staatsbedienden regelt*, moet men erkennen dat deze geen *gelijkwaardige* voordeelen genieten (1) met die door het wetsontwerp voorzien.

Men kan onder meer wijzen op : 1° de verplichting voor de ambtenaren, *dertig jaar* dienst te tellen en *zestig jaar oud* te zijn om pensioen te kunnen bekomen ; 2° de verplichting voor den ambtenaar sedert tien jaar te zijn aangesloten bij de Weduwenkas en sedert drie jaar gehuwd te zijn opdat de weduwe een pensioen kunne bekomen. (2)

Dezelfde aanmerkingen gelden voor de provinciale en gemeentelijke kassen die thans bestaan.

Daaruit volgt dat, zoo het amendement Pecher behouden blijft, men zal moeten overgaan tot de volledige hervorming der statuten die, in deze zaak, den toestand regelen van de bedienden van den Staat, de provinciën en de gemeenten en dat de uitzonderingen voorzien bij 1° en 2° zuiver theoretisch zijn, daar deze kassen aan hare leden geen gelijkwaardige voordeelen verleen met die door de wet voorzien.

Met drie stemmen en twee onthoudingen heeft uwe Commissie den wensch uitgedrukt dat geen enkel ander amendement zou worden voorgesteld, maar het schijnt haar onaannemelijk den tekst goed te keuren van de laatste paragraaf van artikel 3, zooals dit bij tweede lezing werd aangenomen. Zij heeft haar voorkeur gegeven aan den tekst bij eerste lezing goedgekeurd en luidende als volgt :

« De voorgaande uitzonderingen gelden niet voor de tijdelijke bedienden welke uit hoofde hunner diensten geen aanspraak hebben op het eventueel pensioen aan het vast personeel verleend. »

Na het goedkeuren dezer amendementen blijven er dus nog weinig bedienden bij openbare instellingen die, krachtens paragraaf 3 van artikel 1, aan de wet zullen onderworpen zijn.

(1) Er is geen vergelijking mogelijk tusschen het stelsel van de wet en dit van den Staat.

(2) Dus geen persoonlijke titel en verplichting tot vijfen zestig jaar in dienst van den Staat te blijven.

HOOFDSTUK II.

BEDRAG DER STORTINGEN.

De stortingen zijn verplicht voor den bediende en voor den werkgever. Dit is het beginsel der algemeene wet, in overeenstemming gebracht met de modaliteit aangenomen voor de wet op de mijnwerkerspensioenen. De algemeene wet bepaalt dat een vaste en gelijke storting, welk het loon ook zij, door den arbeider moet worden gedaan en dat het aandeel van den werkgever eene eveneens vaste en gelijke bijdrage is. Hier, zooals in de wet op de mijnwerkerspensioenen, vergt het ontwerp een procent op de wedde van den bediende. Dit stelsel is gewis beter dan het andere, vermits het de storting en de bijdrage in verhouding tot de wedde bepaalt en dat, bij gevolg, het pensioen steeds in verhouding is tot de sommen door den bediende verdiend gedurende de jaren dat hij zijn beroep uitoefende. Nochtans geeft het ontwerp een tamelijk grooten deuk aan het strakke beginsel, in dezen zin dat het eene grens bepaalt voor het bedrag der wedde waarop het procent wordt berekend. Verder zullen wij deze beperking nader verklaren.

Het ingediende ontwerp bepaalde dat het bedrag van de persoonlijke storting en van de werkgeversbijdrage vastgesteld is op 5 t. h. van de wedde aan den bediende uitbetaald.

In den loop van de behandeling werden echter verscheidene amendementen ingediend. Eerst moeten wij wijzen op een zuiver amendement van vormelijken aard voorgesteld door de Middenafdeeling en waarbij de Regeering zich heeft aangesloten. Daarna komt een amendement van den heer Bologne, dat op 3 t. h. van de wedde, de storting van den bediende bepaalt, wanneer deze wedde min dan 7,200 frank bedraagt, en dit van de heeren Feuillein en de Burlet, dat de storting op 3 t. h. bepaalt, wanneer de wedde min dan 6,000 frank bedraagt. De werkgeversbijdrage zou steeds op 5 t. h. van de wedde bepaald blijven.

Het ontwerp door de Regeering ingediend bepaalde dus op 5 t. h. van de wedde de bijdrage van den bediende, zonder onderscheid te maken tusschen de bedienden volgens hun geslacht, want het doel was aan allen een pensioen te verzekeren dat behoorlijk was op het oogenblik dat zij niet meer konden werken. Maar men mag niet uit het oog verliezen dat deze storting niet alleen bestemd is om het pensioen van den belanghebbende te vestigen, een deel van de storting moet de weduwenrente vestigen, en een deel gaat naar een bijzonder fonds, waarvan wij verder het nut en de inrichting zullen nagaan.

Om al die redenen heeft de Regeering gemeend, en met haar de Middenafdeeling, dat de storting van den bediende belangrijk genoeg moet zijn om de voorziene voordeelen niet in gevaar te brengen. Bovendien bleek het billijk van de belanghebbenden dezelfde offers te vergen als van de werkgevers en het scheen wel dat men het hierover eens was geworden, onder de werkgeversgroepen en groote bediendenverenigingen.

Maar de meeningen liepen uiteen in den schoot van andere verenigingen en zij hebben in de Kamer weerklank gevonden. Deze heeft gemeend voldoening te moeten schenken aan de bedienden die min dan 6,000 frank per jaar verdienen, en zij heeft aldus het bedrag van 3 t. h. beperkt tot de bedienden van beider kunne die lagere wedden trekken. Het amendement Feuillein werd dus aangenomen, maar de Kamer, op hare hoede voor overdreven mildheid, wat de stevigheid van het Bijzondere Fonds zou kunnen in gevaar brengen, heeft het amendement Bologne verworpen dat het verlaagde bedrag van 3 t. h. uitbreidt tot de wedden beneden 7,200 frank.

Het ontwerp bevat het woord « bezoldiging » ; dit wordt in den ruimsten zin genomen ; het bedraagt namelijk de vaste wedden, de commissieloonen, de aandeelen in de winst, de zoogezegde dertiende maand, enz. Het is dus op al de voordeelen in hun geheel dat de storting en de werkgeversbijdrage worden berekend.

Bij afdanking van den bediende, worden storting en werkgeversbijdrage berekend op de vergoedingen verschuldigd krachtens de wet op de arbeids-overeenkomst voor bedienden, want die vergoedingen treden in de plaats van de wedde.

Het spreekt van zelfs dat de werkgeversbijdrage steeds op 5 t. h. bepaald blijft ; haar te verminderen wanneer de wedde niet 6,000 frank bedraagt, ware niet billijk en zou in al te groote verhoudingen het pensioen van den bediende verminderen. De Kamer heeft de storting van den bediende verminderd, omdat zij achtte dat de levensduurte en de levensvoorwaarden eenige matigheid vergden bij het offer van den belanghebbende geëischt ; deze overwegingen gelden niet waar het gaat om de werkgeversbijdrage.

Eveneens kan er geen sprake zijn een lager procent te bepalen voor de vrouwelijke bedienden. Men had kunnen opwerpen dat, vermits zij geen weduwenrente moeten vestigen, dit procent lager had mogen zijn, maar men mag niet vergeten :

Ten eerste, dat de pensioenleeftijd voor de vrouw op zestig jaar is bepaald ;

Vervolgens, dat het algemeen bekend is dat vaak de vrouw aan haar beroep vaarwel zegt vóór dien leeftijd ; het gevolg daarvan is dat de bijdragen des te hooger moeten zijn zoo men een redelijk pensioen wil uitkeeren, en men mag niet vergeten dat de werkgevers, in geval van lichtere offers voor de pensioenen hunner vrouwelijke bedienden, de voorkeur zouden kunnen geven aan vrouwen tot nadeel voor de bedienden van het andere geslacht.

Al die argumenten pleiten ten voordeele eener gelijke bijdrage zonder onderscheid van kunne.

De Staatsbijdrage is dezelfde als in de algemeene wet. Zij schommelt tusschen fr. 0,50 en 1 frank per frank met afstand van kapitaal gestort, volgens het geboortjaar van de belanghebbenden, en blijft hun behouden tot beloop van een jaarlijksche maxima-storting van 288, mits de inkomsten van den bediende niet 15,000 frank overschrijden.

De Staatsbijdrage wordt niet jaarlijks gestort op de rekening van den belanghebbende, maar zij wordt hypothetisch berekend en zal voor haar aandeel het pensioen van den bediende verhoogen op het oogenblik dat hij in het genot daarvan treedt. Zulk is het stelsel der algemeene wet.

Dat is de beteekenis van artikel 4, paragraaf 3.

Nochtans zijn bediende en werkgever niet gehouden het bij artikel 4 voorziene bedrag te storten berekend op de volledige bezoldiging van den bediende. Artikel 5 beperkt de verplichting : de 5 t. h. te storten, zoowel door den bediende als door den werkgever, zijn slechts verschuldigd tot beloop van een jaarlijksche bezoldiging van 15,000 frank. Deze maatregel werd genomen om van beiden geen overdreven offers te vergen.

Zoo de bediende werkzaam is voor rekening van verscheidene werkgevers, dan worden de persoonlijke storting en de werkgeversbijdrage geïnd volgens elke dezer bezoldigingen, en zoo een daarvan 15,000 frank mocht overschrijden, dan wordt zij tot dit cijfer teruggebracht. De Memorie van Toelichting doet uitschijnen dat dit de eenige practisch mogelijke oplossing was, en bij die meening kunnen wij ons enkel aansluiten.

Evenals in de algemeene wet moeten al de stortingen geschieden met afstand van kapitaal en op een bij Koninklijk besluit te bepalen tijdstip

(art. 8). De persoonlijke stortingen en de werkgeversbijdragen zijn en blijven verplicht tot den leeftijd van 65 jaar voor de mannelijke en 60 jaar voor de vrouwelijke bedienden. De berekeningen op grond van de verzekerings-techniek bewijzen dat, over het algemeen, deze stortingen noodzakelijk zijn om een behoorlijk pensioen te verzekeren aan den belanghebbende en eene tamelijk aanzienlijke overlevingsrente aan de weduwe. Wij mogen niet vergeten dat ziekte, werkloosheid, andere oorzaken, de verplichte stortingen kunnen onderbreken, wat de verworven renten in verhouding vermindert.

Hooger hebben wij gezegd dat de persoonlijke stortingen en de werkgeversbijdragen berekend waren op een maxima-bezoldiging van 12,000 frank. Dat was de bepaling van het ontwerp van de Regeering. Maar de Middenafdeeling heeft dit cijfer ontoereikend geacht en de grens op 18,000 frank bepaald, plus 1,000 frank per kind beneden zestien jaar ten laste van den verzekerde.

Het verslag in de Kamer uitgebracht geeft over deze wijzigingen slechts bondige verklaringen. Wat dit voorstel deed aannemen was de volgende overweging :

Deze verhooging geeft aan de belanghebbenden het middel merkelijk hunne ouderdomsrente te verhoogen alsmede de weduwenrente ; het nieuwe offer gevergd door deze verhooging doet zich enkel voelen voor de bedienden die sedert lang bij denzelfden werkgever werkzaam zijn, die er alle voordeel bij heeft een trouwen en toewijdingsvollen bediende gunstig te behandelen en deze laatste zal volgaarne een hoogere premie betalen vermits hij op het einde van zijn loopbaan is en het oogenblik ziet naderen dat hij een hooger pensioen zal trekken.

Volgens den verslaggever zou de Middenafdeeling afgezien hebben van het tweede deel van het amendement, dat slaat op eene verhooging van 1,000 frank per kind.

De Kamer heeft echter de Middenafdeeling niet gevolgd ; zij heeft zich aangesloten bij een tekst van minnelijke schikking door de Regeering voorgesteld.

Zoo men dit cijfer had aangenomen, had men den bediende en den werkgever een al te grooten last opgelegd ; waar het vrijwillige stortingen geldt, is dit niet overdreven, maar wij staan hier tegenover eene wet die nieuwe verplichtingen met zich voert ; wil men dat het eene beschermende wet blijve, dan moet elke overdrijving worden vermeden. Het aannemen van het amendement had voor gevolg gehad zoowel den bediende als den werkgever een jaarlijkschen last van ongeveer 1,000 frank op te leggen ; dat is natuurlijk overdreven. Om die reden heeft de Kamer zich aangesloten bij het voorstel van de Regeering ; de verplichting wordt opgevoerd tot 15,000 frank, plus 500 frank per kind ten laste en dezelfde beperking werd aangenomen zoo de bediende zijn diensten aan verscheidene werkgevers verhuurt.

In elke onderstelling blijft het verstaan dat, zoo bediende en werkgever akkoord gaan om stortingen te doen tot beloop eener hoogere som, niets in de wet hun dit kan beletten.

Op te merken valt echter dat de tusschenkomst van den Staat slechts voorzien wordt voor verzekerden wier inkomen beneden 15,000 frank is, plus 500 frank per kind ten laste. Het gevolg daarvan is dat, voor de bedienden die tusschen 15,000 en 18,000 frank verdienen, de Staat niets verleent ; er is dus geen voordeel bij in de wet het maximum van 18,000 frank te bepalen.

HOOFDSTUK III.

BESTEMMING DER STORTINGEN.

Wij hebben gezien dat de Algemeene Lijfrentkas ten aanzien van deze wet niet over het monopolie beschikt dat haar werd erkend door de algemeene wet op de pensioenen. Haar taak zal niettemin belangrijk zijn, vermits zij de noodige bijdragen zal innen tot vestiging, in de bij de algemeene wet bepaalde voorwaarden, eener ouderdomsrente ten behoeve van den bediende en zijne echtgenooten en eener overlevingsrente ten behoeve zijner weduwe. Maar andere organismen komen hier in het spel en het ontwerp raakt de bestaande niet aan, mits zij zich aan sommige voorwaarden onderwerpen. De bediende evenals de werkgever kunnen zich dus tot verzekeringsorganismen wenden die hun betere voordeelen waarborgen.

Bovendien voorziet het ontwerp de oprichting van een Bijzonder Toelagenfonds voor de bedienden ; dit Fonds zal de renten aan de wezen uitkeeren en gedurende het overgangstijdperk aan de verzekerden een rentetoeslag betalen.

De persoonlijke stortingen en de werkgeversbijdragen zullen dus aan deze organismen worden overhandigd overeenkomstig de volgende bepalingen :

1° In de Algemeene Lijfrentekas worden gestort, door bemiddeling van het verzekeringsorganisme, de volgende bedragen :

Op de storting van den bediende, 1 frank per maand voor de ongehuwde mannelijke bedienden, jonger dan achttien jaar en voor de vrouwelijke bedienden ; 3 frank per maand voor de overige verzekerden.

Op de werkgeversbijdragen worden dezelfde kortingen gedaan ;

2° In het Toelagenfonds voor bedienden worden eveneens, door bemiddeling van het verzekeringsorganisme, verschillende bedragen gestort volgens het geboortjaar van de betrokkenen, welke bedragen verminderen voor elk tijdperk van vijftien jaar tot het jaar 1955.

Deze bedragen gewijzigd bij amendement van de Regeering, verschillen van twee tienden en half voor de jaren 1927 tot 1940, om anderhalf tiende te bedragen voor de jaren 1941 tot 1955 en één tiende na 1955.

Onnoodig daarbij te voegen dat Koninklijke besluiten de regelen bepalen volgens dewelke deze kortingen geschieden.

In den loop der beraadslaging werden amendementen ingediend door den heer Pecher ; een dezer amendementen bepaalt dat deze stortingen in de Lijfrentekas den belanghebbende al de voordeelen verleen van de wet van 10 December 1924 tot verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige invaliditeit.

De Regeering heeft zich niet bij dit amendement aangesloten dat aan de strekking van de wet alle zekerheid ontnemt.

Andere amendementen slaan op de oprichting van een invaliditeitsfonds. De Minister van Nijverheid en Arbeid sloot zich bij dit voorstel aan en de amendementen van de Regeering dienden tot grondslag voor de beraadslaging.

Verder zullen wij het hebben over het Invaliditeitsfonds dat beheerd wordt door de Commissie voor het Toelagenfonds, maar het bleek noodzakelijk : 1° het bedrag te bepalen van de middelen van het Fonds dat dienen moet voor de uitkeering der invaliditeitsvergoedingen ; 2° het Fonds te verplichten eene bijzondere boekhouding aan te leggen voor gezegde tege-

moetkomsten; 3° de voorwaarden van volstrekte en bestendige onbekwaamheid te bepalen die vereischt worden om deze tegemoetkomsten te genieten.

Onder het voorbehoud dezer aanmerkingen heeft de Kamer het aldus gewijzigd artikel 9 goedgekeurd.

Artikel 39, 3°, houdt zich bezig met de oprichting van het Invaliditeitsfonds en, in de bedoeling van de Regeering, moet bij het thans behandelde artikel geen bijzondere korting worden voorzien.

De aldus gedane kortingen zullen nog een zeker bedrag beschikbaar laten van het totaal der stortingen en bijdragen.

Artikel 10 regelt daarvan de bestemming :

Het overschot krijgt een bijzondere bestemming naar gelang het mannelijke of vrouwelijke verzekeringsplichtingen geldt.

Dit overschot dient in beide gevallen voor de vestiging eener lijfrente, die voor de mannen ingaat op vijf en zestig jaar en voor de vrouwen op zestig.

Leden der Commissie waren van meening dat de leeftijd van ingenottreding op vijf en zestig jaar te hoog was. Een amendement van den heer Falony c. s., voorgesteld bij artikel 31 (vroeger) had voor doel een leeftijdschaal te bepalen tot in 1931, tijdstip waarop de ingenottreding voorgoed op zestig jaar zou vastgesteld worden. Voor den leeftijd der vrouwelijke bedienden was er geen verandering. De Kamer heeft dit amendement verworpen omdat zij achtte dat de bepaling van den leeftijd beneden vijf en zestig jaar, de lijfrente in al te groote verhoudingen verminderde. Het volstaat een oogslag te werpen op de rentetafels om zich daarvan licht te overtuigen. De leeftijd van vijf en zestig jaar voor de mannen en van zestig jaar voor de vrouwen werd dus gehandhaafd.

Deze rente mag dus niet worden verward met die gevestigd door de korting ten voordeele van de Lijfrentekas overeenkomstig de bepalingen der algemeene wet. Het overschot dient dus om een aanvullende rente te vestigen en deze zal des te hooger zijn daar de stortingen belangrijker waren. Het overschot van de stortingen van den echtgenoot dient ook om een lijfrente te vestigen ten behoeve van de weduwe, zoo het huwelijk werd aangegaan vóór de ingenottreding van de lijfrente van den echtgenoot.

Is de vrouw even oud als de man, dan zal de weduwenrente een deel zijn van de lijfrente die deze zou genoten hebben op vijf-en-zestigjarigen leeftijd, deel dat door de wet wordt bepaald en berekend volgens den leeftijd van den echtgenoot bij zijn overlijden.

Dit deel bedraagt 35 t. h. zoo de man sterft vóór den leeftijd van een en veertig jaar ; het verhoogt met 1 t. h. voor elk jaar om tot 50 t. h. te komen zoo de man bij zijn overlijden vijftig jaar is of ouder.

Bij verschil van leeftijd zal een door de Regeering goedgekeurde schaal het bedrag der weduwenrente bepalen.

De vrouwelijke belanghebbende kan, vanaf den leeftijd van vijf en vijftig jaar, de voortijdige uitbetaling bekomen van deze lijfrente, maar in dit geval ondergaat zij een evenredige vermindering, waarvan de coëfficiënten bij Koninklijk besluit worden bepaald.

De weduwe kan eveneens, tegen sommige voorwaarden en enkel in het geval dat haar man sterft vóór de ingenottreding zijner lijfrente, de betaling in geld bekomen van de helft van het kapitaal der rente die haar toekomt ; hare weduwenrente wordt aldus met 50 t. h. verminderd. Deze bepaling is een belangrijke afwijking van het beginsel dat de terugbetaling niet toelaat van de stortingen bestemd tot vestiging der lijfrenten ten behoeve van de belanghebbenden, maar het scheen billijk de weduwen ter hulp te komen die een kleinen handel wenschen te ondernemen of zich voor

een beroep in te stellen. Een nieuw organisme genaamd Hooge Raad voor Bediendenpensioenen zal, na onderzoek, uitmaken of de aanvraag gegrond is en, in hoogsten aanleg, de terugbetaling verleen en of weigeren.

Wat het bij Koninklijk besluit te bepalen barema betreft, zal men licht begrijpen dat, zoo de weduwe jonger is dan haar man, het bedrag der rente in verhouding lager zal zijn ; doch dat, zoo zij ouder is, de rente in verhouding hooger zal zijn.

Zoo de ongehuwde, weduwnaar of uit den echt gescheiden verzekeringsplichtige komt te sterven vóór de ingenottreding zijner lijfrente, dan wordt de helft van het gevestigde kapitaal aan zijne erfgenamen overhandigd en bij ontstentenis daarvan aan den persoon door den verzekerde aangeduid ; de tweede helft komt ten goede aan het Toelagenfonds voor bedienden ; dit Fonds zal de geheele som trekken, zoo er noch erfgenamen noch aangeduide persoon zijn ; dit is ook het geval wanneer de belanghebbende in het genot van zijn pensioen treedt.

Het geval van huwelijk of tweede huwelijk is ook voorzien. Het Toelagenfonds dat reeds in bezit van het kapitaal is zal gehouden zijn bij voorkomend geval een weduwenrente aan de echtgenoot te waarborgen.

Voor de vrouwelijke verzekeringsplichtigen, zal het verzekeringsorganisme het overschot der stortingen doen dienen voor de vestiging van een lijfrente die ingaat op zestig jaar. Wij hebben reeds uiteengezet waarom het ontwerp voor de vrouw een min gevorderden leeftijd voorziet, maar op te merken valt dat het ouderdomspensioen, gevestigd door middel van het bedrag in de algemeene lijfrentekas gestort, slechts zal worden uitgekeerd op vijf en zestig jaar overeenkomstig de voorschriften der algemeene wet van 10 December 1924.

HOOFDSTUK IV.

VERZEKERINGSORGANISMEN.

Zooals wij er reeds op wezen wijkt het besproken ontwerp van de algemeene wet af in dien zin dat het tusschen de Algemeene Lijfrentekas en den verzekeringsplichtige andere verzekeringsorganismen aanvaardt.

Er bestaan inderdaad goed gevestigde organismen door de groote handels-, nijverheids- en financiële inrichtingen tot stand gebracht om de ouderdomsrente van hun personeel te verzekeren en die men niet kon over het hoofd zien. Deze organismen hebben aan de bedienden evenals aan de werkgevers alle voldoening gegeven en de wet kon de geleverde diensten niet voorbijzien ; het ware onrechtvaardig en onhandig geweest omver te werpen hetgeen ter bevrediging van velen bestond en de Regeering heeft goed gehandeld met het behoud voor te stellen van de bestaande maatschappijen, mits sommige voorwaarden. Vandaar de verplichting haar te doen aannemen, hare statuten te laten goedkeuren, het toezicht van de Regeering te aanvaarden en aan de belanghebbenden gelijkwaardige voordeelen te bieden met deze die door een algemeen reglement zullen bepaald worden. Daaruit zal een vrije mededinging voortvloeien die slechts gunstig zal zijn voor de betrokkenen en, dank zij het toezicht, zal geen enkel gevaar te vreezen zijn.

In dit opzicht zal het gaan zooals in zake werkongevallen ; alles gaat er eerlijk toe en het toezicht heeft nooit de werking der erkende verzekeringsmaatschappijen in 't minst gehinderd.

De Senaat heeft hetzelfde stelsel aangenomen met het wetsontwerp te stemmen wat betreft het toezicht over de levensverzekeringen, ontwerp

dat de Kamer nog niet den tijd heeft gevonden te stemmen, hoewel het een uiteraard democratischen maatregel huldigt. Tijdens de bespreking in de Kamer heeft de geachte Minister van Nijverheid en Arbeid overigens de meening uitgedrukt dat de wet over het toezicht moest gestemd en toegepast zijn vooraleer het onderhavig ontwerp zou kunnen in werking treden, althans wat het behoud der bestaande kassen betreft.

Een amendement van den heer Bologne wilde de verzekeringsorganismen afschaffen en gansch den dienst voor de bediendenpensioenen aan de Algemeene Lijfrentekas overlaten. De aangevoerde argumenten zijn van uiteenlopenden aard : vooreerst, een financieel argument, namelijk dat de Staat door tusschenkomst van de Lijfrentekas zou beschikken over aanzienlijke fondsen, die hij hoog noodig heeft ; daarbij een argument van vereenvoudiging, daar de veelvuldige verzekeringsorganismen een nuttelooze en kostelijke verwikkeling zijn uit hoofde van de talrijke veranderingen in den loop van een jaar ; een argument van vertrouwen in de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas ; een argument van gepastheid, daar de aanneming slechts in 1926 kan geschieden en de toepassing der wet wordt uitgesteld tot 1927.

De leden die aan het debat deelnamen konden gemakkelijk die bewijsovervoering te niet doen ; vooreerst wordt de toepassing der wet niet uitgesteld tot 1927, vermits de bedienden vanaf 1926 de algemeene voordeelen der wet van 10 December 1924 zullen genieten ; de zoogenaamde « bijzondere voordeelen » zijn in elk geval maar verworven in 1926, zoodat de bedienden er niets kunnen aan verliezen ; men moet daarbij niet sturen op staatsbedrijf en er pleit geen enkele goede reden ten voordeele van het monopolie van de Spaarkas, als zeer ernstige organismen bestaan, die allen waarborg geven, het vertrouwen van de belanghebbenden genieten, voortaan trouwens door den Staat zullen gecontroleerd worden, en op de meest tastbare wijze bewezen hebben dat zij niet beneden hunne taak zullen blijven.

Ofschoon zij aan een algemeene wet onderworpen zullen zijn, genieten de bedienden een bijzondere wetgeving die hen bijzondere voordeelen toekent ; het is dus maar billijk dat zij eenige vrijheid behouden voor de keuze van het organisme dat hun deze laatste moet verzekeren. De vrije gecontroleerde mededinging zal toelaten meer voordeelige tarieven toe te passen, hetgeen het monopolie niet bij machte is te verwezenlijken.

De Kamer heeft haar bij die zienswijze aangesloten en het amendement verworpen.

Strengere maatregelen werden trouwens genomen ten opzichte van de aanneming dier organismen ; de veiligheid der beleggingen is verzekerd, wiskundige reserves moeten gevestigd, het toezicht zal ernstig ingericht worden, de aanneming kan opgeheven worden indien het organisme zich niet aan de bepalingen der wet onderwerpt, de intrekking kan zelfs uitgesproken worden.

Wat kan men bijvoegen aan al die voorschriften van de artikelen 14 tot 17, voor de goede werking van die verzekeringsorganismen ?

Deze kunnen daarbij de rechtspersoonlijkheid genieten binnen sommige grenzen door artikel 16 voorzien.

* * *

Het ontwerp laat den werkgever en den werknemer vrij hun verzekeringsorganisme te kiezen ; dit zal dus niet noodzakelijkerwijze hetzelfde zijn voor beiden en de werkgever mag de vrijheid, aan den werknemer toegestaan, niet verhinderen. De storting van den eene en de bijdragen van den andere zullen onderscheidenlijk aan het verkozen organisme toevertrouwd worden ;

indien de verzekeringsplichtige later van verzekeringsorganisme wil veranderen, dan is hij daar altijd vrij in en het organisme dat hij verlaat is verplicht de wiskundige reserves zonder de minste afhouding aan het nieuw organisme over te maken (art. 20).

Het ontwerp door de Regeering ingediend voorzag een bijzonder hoofdstuk voor de aanvullende stortingen die de werkgevers en de werknemers konden doen om het bedrag der lijfrente te verhoogen, doch in den loop der besprekingen werden die bepalingen op verzoek van de Regeering weggelaten.

De geachte Minister van Nijverheid en Arbeid heeft zich hierover tijdens het debat nader verklaard ; daaruit volgt dat die weglating in het belang zelf der bedienden gebeurde ; het is beter de werkgevers eenigszins vrij te laten op het stuk van hunne niet verplichte stortingen ; het zou zelfs onvoorzichtig zijn de goede inzichten van de werkgevers te dwarsboomen. Het weggelaten hoofdstuk voorzag sommige voorwaarden aan die vrijgevheden gesteld. De Kamer heeft ze eenparig afgeschaft ; de belanghebbenden zijn dus in dit opzicht volkomen vrij.

In een verklarende nota heeft de Regeering (stuk n° 171, Kamer der Volksvertegenwoordigers) de weglating van het hoofdstuk toegelicht en het aldus saamgevat :

Beneden het wettelijk en verplicht minimum, eerbied voor de grondslagen waarop het ontwerp steunt ; boven dat minimum, vrije stortingen die de wet niet kent en die zij dus niet regelt.

HOOFDSTUK V.

HOOGHE RAAD VOOR BEDIENDENPENSIOENEN.

Zooals in de wet over de mijnwerkerspensioenen een Hooge Raad bestaat, zoo wordt ook hier die instelling alleszins gebillijkt : zijne opdracht is duidelijk omschreven in artikel 23 en heeft geen enkele aanmerking uitgelokt.

De samenstelling en de werking van den Raad zullen bij Koninklijk besluit geregeld worden. Hij zal zich bezighouden met de aanneming en de intrekking der verzekeringsorganismen, in laatsten aanleg uitspraak doen over de beroepen ingesteld tegen de besluiten door het Toelagenfonds getroffen, zal beraadslagen over de aanvragen van weduwenrenten en zijn advies geven over al de vragen die hem door den Minister zouden voorgelegd worden.

Doch naast dien Hoogen Raad treffen wij nog het Toelagenfonds aan voor bedienden, dat in de overgangsbepalingen voorzien wordt.

HOOFDSTUK VI.

OVERGANGSBEPALINGEN.

Elke wet tot inrichting van ouderdomspensioenen moet overgangsbepalingen bevatten om de belanghebbenden, die reeds een zekeren leeftijd hebben bereikt, de voordeelen van de wet te laten genieten. Men begrijpt dan ook dat een bijzonder organisme moet tot stand gebracht worden om de stortingen te verzamelen die bestemd zijn voor de toekenning van rente-toeslagen aan de oude bedienden.

Dit organisme draagt hier den naam van *Toelagenfonds voor Bedienden* ; het geniet rechtspersoonlijkheid en wordt beheerd door een raad van negen leden, waarbij drie bedienden, drie werkgevers en drie vertegenwoordigers van de Regeering. De voorzitter wordt onder de leden van den Raad door den Koning benoemd ; de functiën van lidmaatschap van dezen raad en deze van den Hoogen Raad zijn onvereenigbaar, vermits deze laatste in sommige gevallen in beroep uitspraak doet. De vertegenwoordigers van de Regeering kunnen echter deel maken van beide raden.

Men heeft de aanwezigheid van die drie vertegenwoordigers gehekelde ; men moet nochtans rekening houden met dit feit : de regelen voor de toekenning van de toelagen zijn dezelfde als deze bepaald voor het verkrijgen van renteverhooging in de algemeene wet voorzien ; de twee organismen zullen in onderling verband staan en, om een gelijken maatstaf vast te leggen voor de beraming der inkomsten van de betrokkenen, moeten de bevoegde ambtenaars stellig aan de leden van den Raad de noodige inlichtingen geven. Geen enkel machtsmisbruik valt te vreezen, vermits de vertegenwoordigers van de bedienden en van de werkgevers in groote meerderheid zijn.

Deze raad heeft een zeer belangrijke opdracht en het heeft den schijn dat men ten onrechte het bestaan van dit organisme in het hoofdstuk der overgangsbepalingen heeft voorzien. Het behoud van het Fonds zal na de overgangsjaren onmisbaar zijn, vermits dit Fonds den last draagt van de toelagen voor de weezen en voor de invaliden.

Wat er ook van zij, laten wij de rol van dit organisme in de economie van de wet nader onderzoeken.

In artikel 9 hebben wij gezien dat een bedrag dat schommelt tusschen twee en half tienden en een tiende van de stortingen gedaan door de verzekeringsplichtigen en van de werkgeversbijdragen, door toedoen van het verzekeringsorganisme aan het Toelagenfonds gestort wordt. Van de aldus ontvangen sommen besteed het Fonds een tiende aan de betaling der toelagen voor de invaliden (art. 42), en negen tienden aan de betaling van : 1° de aanvullende rente der oude bedienden van beider geslacht (art. 31) ; 2° de aanvullende rente der weduwen die een bepaalden leeftijd hebben bereikt (art. 36) ; 3° de toelagen voor de weezen (art. 41).

Doch voor dit alles geniet de Raad van het Toelagenfonds niet een volledige vrijheid ; een Koninklijk besluit zal de voorschriften regelen betreffende zijne werking, het beleggen der gelden, de te volgen handelwijze voor het onderzoek der vragen en betalingen.

Wij zullen achtereenvolgens de vier volgende punten onderzoeken :

- Ouderdomstoelage voor bedienden ;
- Toelage voor weduwen van bedienden ;
- Toelagen voor de weezen ;
- Toelagen aan de invaliden.

1. — Ouderdomstoelage voor bedienden (art. 32 tot 35.).

De mannelijke bedienden die vijf en zestig jaar oud zijn en de vrouwelijke bedienden die zestig jaar oud zijn, kunnen een ouderdomstoelage verkrijgen waarvan het bedrag bij Koninklijk besluit wordt vastgesteld op voorwaarde dat zij geboren zijn na 31 December 1862 en vóór 1 Januari 1891 (dus van vier en zestig tot vijf en dertig jaar op 1 Januari 1926), en dat zij gedurende ten minste dertig jaren bediende waren vóór den volgens hun geslacht vastgestellten leeftijd.

Indien de diensttijd tien jaar overtreft zonder dertig jaar te bereiken, dan wordt de toelage verminderd met een dertigste voor elk dienstjaar

minder. Daarbij moet men om dien toeslag te verkrijgen de bedragen bij artikel 9, 2° voorzien, gestort hebben gedurende al de jaren tijdens dewelke de verzekerde aan de wet onderworpen is en tenminste één storting gedaan hebben.

Doch deze toeslag wordt niet zonder onderscheid aan al de bedienden toegekend ; men houdt rekening met de inkomsten en indien deze 3,000 frank overschrijden, dan wordt de toelage met een zesde verminderd per schijf van 600 frank boven 3,000 frank.

Zooals in de algemeene wet worden belangrijke vrijstellingen voor de inkomsten voorzien :

Volkomen vrijstelling van de door deze en door de algemeene wet verworven renten, van de verhoogingen en kosteloze toelage door de algemeene wet voorzien, van de militaire renten of pensioenen, van de inkomsten onder vorm van bezoldiging ;

Vrijstelling van 50 t. h. van andere inkomsten, namelijk het loon van den echtgenoot ;

Vrijstelling van 600 frank als het ongehuwden, weduwnaars of uit den echt gescheidenen betreft, en van 1,200 frank in geval van huwelijk, van andere renten en pensioenen, roerende of onroerende kapitalen.

Bij de eerste stemming werd die vrijstelling gebracht op 1,800 en 3,600 frank. Die sommen kwamen te hoog voor, want het is inderdaad moeilijk te billijken een te aanzienlijke opoffering te eischen van jonge bedienden die nooit van die bepaling zullen genieten, die gezinshoofd zijn en slechts een geringe wedde trekken en zulks ten gunste van oudere bedienden die niet meer dezelfde lasten hebben en wier inkomen daarbuiten 6,600 frank zou overschrijden.

Wij vinden dus hier ongeveer dezelfde vrijstellingen weer als in de wet van 10 December 1924 ; zij zijn breed opgevat en niet van aard de belanghebbenden, die eenige besparingen hebben kunnen doen, te schaden.

Daarbij wordt die aanvullende rente volkomen vrijgesteld indien de bediende een renteverhoging of de kosteloze toelage, door de algemeene wet voorzien, geniet.

2. — Toelage voor weduwen van bedienden (art. 36 tot 41).

Deze toelage moet insgelijks bij Koninklijk besluit bepaald worden, met inachtneming van de inkomsten van het Fonds ; zij wordt toegekend aan de weduwen van bedienden die geboren zijn na 31 December 1862 en gestorven of gepensionneerd in den loop der jaren 1928 tot 1937 ; de echtgenoot moet ten minste gedurende tien jaar bediende zijn geweest en de verplichte stortingen regelmatig gedaan hebben ; de echtgenoot mag daarbij geen vijf en twintig jaar ouder zijn dan zijne vrouw en niet reeds een ouderdomspensioen genieten.

Zooals in de algemeene wet is een enkele storting vereischt indien hij sterft of gepensionneerd wordt in 1928 ;

Twee stortingen indien hij sterft of gepensionneerd wordt in 1929 ;

Drie stortingen indien hij sterft of gepensionneerd wordt in 1930 ;

Vier stortingen indien hij sterft of gepensionneerd wordt in 1931 ;

Vijf stortingen indien hij sterft of gepensionneerd wordt na 1931.

Wat het inkomen van de weduwe betreft, dit mag niet 1,500 frank te boven gaan, zooniet wordt de toelage verminderd met een zesde per schijf van 300 frank boven 1,500 frank.

Een heele reeks vrijstellingen wordt voorzien zooals voor de toelagen van de bedienden.

Een bijzonder beding bepaalt dat in geval de belanghebbende hertrouwt, de toelage ingetrokken wordt ; deze maatregel vergt geen commentaar.

3. — Toelagen voor de weezen (art. 41).

Het Toelagenfonds kent ook een jaarlijksche rente toe aan de weezen die minder dan achttien jaar oud zijn ; deze wordt uitgekeerd aan de weduwe, ofwel aan den persoon of het organisme die er zorg voor dragen in geval de weduwe-moeder overleden is. Ook hier wordt het bedrag bij Koninklijk besluit vastgesteld.

4. — Toelagen aan de invaliden.

In den loop der bespreking hebben sommige leden gevraagd dat bijzondere toelagen zouden verleend worden aan bedienden, slachtoffers van werkonbekwaamheid vooraleer zij den pensioensouderdom hebben bereikt. De Regeering heeft dit voorstel aangenomen en een amendement doen stemmen waarbij, in geval van volkomen en bestendige werkonbekwaamheid, een bijzondere toelage zal betaald worden ten laste van het Toelagenfonds aan den mannelijken bediende minder dan vijf en zestig jaar oud en aan de vrouwelijke bediende minder dan zestig jaar oud.

Het bedrag van de toelage en de voorwaarden der toekenning worden bij Koninklijk besluit geregeld.

Het was onmogelijk verder te gaan en vrijgeviger te zijn ; de werkonbekwaamheid moet het voorwerp uitmaken van een bijzondere wet en de verzekering met het oog op deze onbekwaamheid vergt een bijzondere bijdrage. Met dit amendement aan te nemen heeft men de technische principes van de verzekering geschonden, doch de voorwaarden waaraan die bijzondere toelage moet beantwoorden laten verhoplen dat de stevigheid van het Toelagenfonds geen gevaar zal loopen.

HOOFDSTUK VII.

STRAFBEPALINGEN.

Strafbepalingen worden voorzien voor het verwaarloozen van de korting der verplichte stortingen, voor de betaling van de bijdrage, voor het verhinderen van de vrijheid van den bediende bij het kiezen van het verzekeringsorganisme, voor valsche verklaringen, voor weigering der inlichtingen te verstrekken die gevraagd worden met het oog op de toepassing der wet (art. 43 tot 50).

Het zijn ongeveer dezelfde strafbepalingen als deze van de algemeene wet ; zij vergen geen nadere uitlegging.

HOOFDSTUK VIII.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Het is belangrijk te weten of de bestaande kassen der werkgevers zullen kunnen blijven werken en wat er met de oude contracten gebeurt.

Een lid van de Commissie maakt uitdrukkelijk voorbehoud betreffende

de toepassing op de bestaande werkgeverskassen van de verzekeringsregelen bij artikel tien voorzien. Hij zou in dit opzicht aan die kassen alle vrijheid willen laten. Hij klaagt er ook over dat het ontwerp zoo haastig onderzocht wordt en dit hem niet toegelaten heeft het grondig in te studeeren.

Een ander lid antwoordt hem dat dit bezwaar reeds afdoende werd weerlegd in de Kamer door den geachten Minister van Nijverheid en Arbeid en dat, zelfs indien het gegrond was, het algemeen belang en de wensch herhaaldelijk door de groote meerderheid der bedienden uitgedrukt de onmiddellijke stemming der wet billijken.

Artikel 51 licht ons in over de geldigheid der bestaande overeenkomsten : daaruit blijkt dat die contracten, van welken aard zij ook zijn, op 1 Januari 1927 zullen moeten gewijzigd zijn, in al hunne verordeningen die niet strooken met de bepalingen van de nieuwe wetgeving. Dit voorschrift is gemakkelijk te begrijpen vermits het ontwerp voor doel heeft aan al de bedienden een minimum voordeelen te bezorgen waaronder men niet mag gaan.

Het spreekt van zelfs dat het verzekeringsorganisme, waarbij werkgever of werknemer zijn aangesloten, moet erkend zijn ; in het tegenovergestelde geval worden maatregelen genomen opdat de betrokkene geen verlies onderga. Een Koninklijk besluit zal de noodige maatregelen voorzien.

Wat de werkgeverskassen betreft (art. 52), zij zullen mogen voortbestaan n^o toelating van de Regeering die het advies zal inwinnen van den Hoogen Raad ; zij mogen zich zelfs groepeeren, doch moeten sommige voorwaarden vervullen.

Zij moeten namelijk het toezicht van den Staat aanvaarden en waarborgen geven om een goede uitvoering der aangegane verbintenissen te verzekeren.

Daarbij mag het bedrag der sommen gestort voor den bediende niet kleiner zijn dan de bijdragen die de wet vereischt.

Dit minimum zal dus 8 t. h. of 10 t. h. bedragen, hetgeen overeenkomt met 3 t. h. door den bediende en 5 t. h. door den werkgever te storten. Indien bijvoorbeeld de werkgever slechts 1 t. h. van zijne bedienden vereischt en hij zelf 9 t. h. stort, dan zal hij in regel zijn met de wettelijke voorschriften en wordt zijne kas behouden. Het zou dwaas zijn goeden wil te ontmoedigen bij de werkgevers en inrichtingen af te schaffen die dergelijke voordeelen geven aan hare bedienden. Doch in geen enkel geval mag de werkgeversbijdrage kleiner zijn dan deze van den bediende.

De wet vereischt ook dat de aan de verzekerden gewaarborgde voordeelen gelijkwaardig zouden zijn met deze door de wet voorzien. Wij hebben er reeds de reden van opgegeven. Andere voordeelen (bijvoorbeeld het vestigen van een kapitaal, gemengde verzekering) door de kas toegestaan zouden dus niet bevredigen, indien de voordeelen door de wet voorzien niet verzekerd zijn. Die kassen zullen niet afgeschaft worden, doch buiten de bestaande overeenkomst zal een andere aan den belanghebbende de wettelijke voordeelen moeten vrijwaren.

Nog andere voorwaarden worden gesteld, bij voorbeeld dat het bedrag van de lijfrente jaarlijks voor elken aangeslotene wordt bepaald, en dat het tijdstip der ingenottreding der rente hetzelfde zal zijn als dit door de wet voorzien volgens het geslacht van den bediende.

Ten slotte heeft men nog de belangrijke voorwaarde die zegt, dat de bijdragen van werkgever en werknemer jaarlijks moeten gestort worden op de rekening van dezen laatste en zullen dienen voor de vestiging van zijn pensioen, hoelang hij ook in dienst van zijn patroon blijve ; de wet wil dat de stortingen van den werkgever aanschouwd worden als zijnde bepaald verworven voor den bediende.

Deze bepaling stelt een einde aan een toestand die velen betreuren ; een werkgever die aan een bediende die hem verlaat alle recht op een pensioen ontzegt of van hem een zekeren dienstdag vergt, begaat stellig geen onrechtvaardigheid, doch men moet toch inzien dat dergelijke handelwijze niet strookt met de wet en onvereinigbaar is met de volledige wetgeving die de ouderdomsrente voor bedienden regelt. De bedienden halen dus alle voordeel uit bedoelde bepaling.

*
* *

Als wij er nog zullen op gewezen hebben dat de wet verbiedt de verzekeringspolissen in pand te geven (art. 53), dat de renten en toelagen noch voor overdracht noch voor beslag vatbaar zijn behalve een zeker gedeelte (art. 54), dat de bedienden, hunne weduwe en weezen de toeslagen en toelagen in de algemeene wet van 10 December 1924 voorzien kunnen trekken (art. 55), dat de volmachten, quitantiën, enz. kosteloos worden uitgereikt en vrijgesteld van zegel-, griffie- en registratierecht (art. 56), dat al de uitvoeringsmaatregelen bij Koninklijk besluit zullen geregeld worden, meenen wij geen enkele bijzonderheid van het ontwerp vergeten te hebben.

Ons blijft nog slechts een woord te zeggen over het in werking treden der nieuwe wetgeving.

Het oorspronkelijk ontwerp voorzag dat de wet van kracht zou worden op 1 Januari 1926. Doch weldra zag de Regeering in dat het onmogelijk was al de Koninklijke besluiten ter uitvoering van de wet vóór dien datum op te maken en af te kondigen, en zij stelde voor de toepassing van de wet met een jaar uit te stellen en te brengen op 1 Januari 1927.

Doch om de belanghebbenden geen enkel der voordeelen door de algemeene wet voorzien te doen verliezen, voorzag een amendement dat de stortingen bestemd voor de Algemeene Lijfrentekas vanaf 1 Januari 1926 zouden gedaan worden.

De verdaging tot op 1 Januari 1927 wordt breedvoering verklaard in het stuk n° 144 (Kamer der Volksvertegenwoordigers) en in zijn toelichting geeft de Minister van Nijverheid en Arbeid de redenen van praktischen aard op, die beletten dat de wet op den eerstbepaalden dag in werking treedt.

De Kamer heeft zich bij deze zienswijze aangesloten en wij kunnen er slechts bij instemmen, des te beter daar de laatste amendementen bij artikel 58 toegevoegd al de gewenschte voorschriften voorzien opdat de bedienden geen schade zouden lijden uit hoofde van die vertraging.

Deze bepalingen zijn van zulken aard dat zij ieders onrust bedaren en laten ons toe teenemaal in te stemmen met het ontwerp.

Om te sluiten aanzien wij het als een plicht den geachten Minister van Nijverheid en Arbeid geluk te wenschen, omdat hij een ontwerp heeft ingediend dat een behoorlijk pensioen verleent aan de zoo belangrijke bediendenklasse, omdat hij wijzigingen heeft aangenomen in den loop der bespreking voorgesteld door leden van de verschillende partijen, omdat hij derwijze het oorspronkelijk ontwerp heeft verbeterd in het grootste belang der betrokkenen.

De Kamer heeft met ijver het ontwerp gestemd, het werd aangenomen met 132 stemmen en 1 onthouding ; de Commissie sluit er zich bij aan met 3 stemmen en 2 onthoudingen en drukt den wensch uit dat de Senaat niet zou uiteengaan zonder het goed te keuren.

De Verslaggever,
Ridder DE GHELLINCK D'ELSEGHEM.

De Voorzitter,
EYLENBOSCH.

**Amendement
proposé par la Commission.**

—

ART. 3, dernier alinéa :

Remplacer le dernier alinéa de l'article 3 du projet par la disposition suivante :

« Les exceptions qui précèdent ne s'étendent pas aux agents temporaires dont les services ne créent pas le droit éventuel à la pension de retraite accordée au personnel définitif. »

**Amendement
voorgesteld door de Commissie.**

—

ART. 3, laatste lid :

Het laatste lid van artikel 3 te vervangen door de volgende bepaling :

« De voorgaande uitzonderingen gelden niet voor de tijdelijke bedienden welke uithoofde hunner diensten geen aanspraak hebben op het eventueel pensioen aan het vast personeel verleend. »